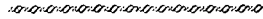

การแพ้รองเท้ายางในผู้ป่วยทั่วไป

Contact dermatitis with canvas and rubber shoes.

* สุนิพย์ เจริญวิวัฒน์ พ.บ., D.T.M. (CAL.)

ผู้ป่วยเป็นโรคผิวหนังที่บริเวณหลังเท้าทั้งสองข้าง เนื่องจากการแพ้ยางที่นำมาทำรองเท้าสาน, รองเท้าผ้าใบ, หรือสายคาดเกี๊ยะ พบได้บ่อยครั้งในสถานตรวจโรคผิวหนัง ตามสถิติของสถานตรวจโรคผิวหนัง แห่ง โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปรากฏว่าตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๔๙๕ มีผู้ป่วยทั้งหมดที่เป็นโรคนี้ ๕ ราย เป็นชาย ๔ ราย หญิง ๑ ราย ดังสถิติดังกล่าวแล้ว เราจะพบผู้ป่วยประมาณเดือนละ ๑ คน จากการซักประวัติพบว่ามีบ่อยครั้งที่ผู้ป่วยไม่ได้รับการ แนะนำ และรักษา ให้ถูกต้อง ผู้ป่วยบางคนได้รับการรักษาโดยให้ Penicillin, Terramycin และ Calcium โดยแพทย์ผู้รักษามุ่งจะรักษาอาการทางผิวหนังแต่อย่างเดียว แพทย์ผู้รักษามองข้ามวิธีที่จะตัดต้นเหตุ โดยการแนะนำให้ผู้ป่วยเลิกใช้รองเท้าไปเสีย ดังนั้นโรคจึงไม่หาย กลายเป็นโรคผิวหนังเรื้อรัง บางรายเนื่องจากผู้ป่วยเกามากทำให้เกิดหนังบริเวณที่เป็นหนา มาก ยากกับแพทย์ที่มาพบผู้ป่วยเป็นคนสุดท้าย จะรักษาให้หายได้ ทำให้ผู้ป่วยเสียเวลาทำมาหากินมารักษา และต้อง เสียเงิน มาก ในการ ซ่อม ยาที่แพงๆ ที่ไม่จำเป็น ดังนั้นผู้บรรยายจึงเห็นสมควร

หยิบยกเอาปัญหาที่ มาเล่าสู่ท่าน เพื่อน แพทย์ ทั้งหลายในวันนี้ ซึ่งบางท่านคงจะคิดว่าเป็นเรื่องง่ายแบบเรื่องหญ้าปากคอก แต่ถ้าท่านไม่คิดถึงโรคนี้ การทำนายโรคอาจยากมากแบบเส้นผมบังภูเขาก็ได้ การแพ้รองเท้าในบ้านเราผู้ป่วยมักให้ประวัติว่าเหงื่อออกมากที่เท้า หรือม่ายก็มักพบในผู้ใส่รองเท้ายางย่น้ำ (ดูรูปที่ 1) น้ำหรือเหงื่อจะกัดขย้างเปื่อย และ ละลาย ยางมา ถูกกับ ผิวหนังบริเวณหลังเท้าทำให้ผู้ป่วยแพ้ จากการตรวจร่างกายเราจะพบผิวหนัง บริเวณหลัง เท้าที่ถูกกับสายคาดยาง หรือถูกกับยาง รองเท้าจะมีลักษณะสีแดงมีน้ำเหลืองไหลซึมในรูป acute eczema สิ่งที่ชัดเจนคือผิวหนังที่เป็น เห็นเป็นรูปสายรองเท้าชัดเจน (ดูรูป 2) ถ้าผู้ป่วยที่แพ้ยางที่ทำสายคาดเกี๊ยะมักจะมีผิวหนังที่เป็นตรงกับบริเวณที่สายคาดเกี๊ยะคาด ผู้ป่วยที่แพ้รองเท้ายางหนึบ มักเป็นมากที่สุดตรงระหว่างง่ามนิ้วหัว แม่เท้าแล้ว ลามออกไป วิธีที่จะยืนยันก็คือ ตัดยางรองเท้ามาเป็นแผ่นเล็กๆ แล้วนำมาทำ Patch test (ดูรูป 3) โดยนำมาวางบนเนื้อแถวเขาแล้วเอา adhesive plaster ปิด ภายใน ๔๘ ชั่วโมง เราจะพบว่าผิวหนังบริเวณที่ทำการ ทดสอบ นี้จะรู้สึกคัน มีน้ำ

* อาจารย์โรคผิวหนังแผนกอายุรกรรม ร.น. จุฬาลงกรณ์

เหลืองไหล และมีรูปคล้ายชั้นขางที่นำไปปิด ใน
ระยะ acute stage ไม่ควรทำการทดสอบ เพราะ
จะทำให้อาการที่เท่าเทียมมากขึ้น วิธีแยกโรคนี้
เรามักต้องแยกจากโรคเท่าที่เปื้อนจากเชื้อรา (fungus)
ซึ่งมักพบตามซอกนิ้วเท้า และแพร่ลง มาทางด้าน
ฝ่าเท้า วิธีรักษาคือ แนะนำให้ผู้ป่วยเลิกใช้รองเท้า
ยางนั้นเสีย (ดูรูป 4) แล้วรักษาตามอาการ
เช่นในระยะมีน้ำเหลืองมากก็ใช้ wet dressing ด้วย
ด่างทับทิม ๑:๑๐,๐๐๐ และในระยะเรื้อรังเราก็ใช้
ยาพวกน้ำมัน น้ำมันพวก Hydro-cortisone ใช้
ได้ผลดีมากในระยะเรื้อรังนี้ แต่ผู้ใช้ควรคิด
ถึงเศรษฐกิจฐานะของผู้ป่วย เพราะน้ำมันพวก
Hydro-cortisone แพงมาก และโดยการรักษาโดย
ใช้น้ำมันอย่างอื่นที่ถูกกว่าก็หายได้เหมือนกัน ถึง
แม้จะช้ากว่ากันเล็กน้อย

สรุป:—

๑. รายงานผู้ป่วยที่เป็นโรคผิวหนังบริเวณ
หลังเท้าเนื่องจากแพ้ยางที่เอามาทำเป็น

รองเท้าหรือสายคาดรองเท้า ๕ ราย

๒. ผู้ป่วยมักให้ประวัติว่า เหงื่อออกมาก
หรือใส่รองเท้ายางย่น้ำ ยางละลาย
ไปถูกหลังเท้าทำให้แพ้
๓. ผิวหนังมักแดง, มีน้ำเหลืองไหลเป็น
แบบ acute eczema รอยที่เป็นมักเป็น
ไปตามรอยที่ขางมาทาบติดกับเนื้อ
๔. การทดสอบใช้ตัดขาง จากรองเท้ามาทำ
patch test.
๕. วิธีแยกโรค ต้องแยกจากโรคเท่าที่เปื้อน
ซึ่งเกิดจากเชื้อรา ซึ่งมักจะพบรอยที่
เป็นที่ซอกงามเท้า
๖. การรักษา แนะนำผู้ป่วยให้งดใช้รองเท้า
ยางนั้นเสีย นอกนั้นรักษาตามอาการ

Books of References:—

- (1.) OLIVERS, ORMSBY AND HAMIL-
TON MONTGOMERY, DISEASES
OF THE SKIN.

แก้คำผิด

ของปีที่ ๔ ฉบับที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๐๐

หน้า ๕ บรรทัดสุดท้าย

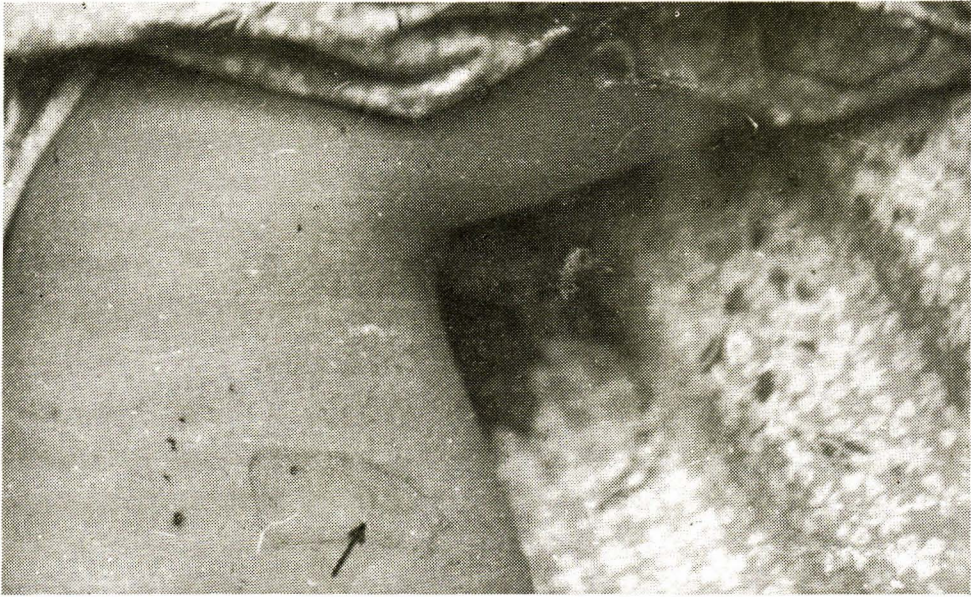
คำว่า “นักเรียนทุน “ภูมิพล” ให้แก้เป็น นักเรียนทุน “อานันทมหิดล”

รูปรองเท้าแบบต่างๆ ที่ทำให้เกิดการแพ้ได้ นั่นคือรูปแสดงเก๊าะซึ่งมีสาย
ยางคาด, รองเท้ายางแบบญี่ปุ่น, รองเท้าผ้าใบ รองเท้ายางแบบสาน ซึ่งยางเหล่านี
้มักจะถูกละลายโดยเหงื่อมาติดกับผิวหนังบริเวณหลังเท้า ทำให้ผู้ป่วยแพ้

แสดงให้เห็นอาการทางผิวหนังบริเวณหลังเท้าที่ติดกับสายคาดรองเท้า
มีลักษณะสีแดง มีน้ำเหลืองไหลเยิ้มอยู่ในลักษณะ acute eczema ผิวหนัง
บริเวณที่เป็นเห็นเป็นไปตามรูปสายคาดรองเท้าชัดเจน

วิธีทดสอบทางผิวหนัง ให้ตัดสายรัดรองเท้าที่มาถูกกับบริเวณที่เป็น แล้วนำชิ้นยางกว้างยาวประมาณ 3×3 มม. มาปิดแถวบริเวณเท้า แล้วเอา adhesive plaster ปิดทับลงไป อ่านผลภายใน 48 ชั่วโมง จะพบมีรอยแดงในบริเวณที่พื้นยางไปถูก

วิธีรักษา แนะนำให้ผู้ป่วยเลิกใช้รองเท้าที่แพ้ และรักษาตามอาการ เท้าก็จะกลับเข้าสู่สภาพปกติ